

From the Editors – Redactioneel

In 2015 the destruction by IS of Roman heritage, and the violent death of the Syrian archeologist Khaled al-Asaad in Palmyra shocked the world. In our present global society images of gods or people are still vulnerable to iconoclasts. The events in the Afghan valley of Bamiyan in 2001, when the Taliban blew up the huge Buddha statues that had survived Mongolian and Arabic conquests, are another well-known example of the consequences of fear of the image. The condemnation of the Muhammad cartoons that tragically culminated in the Charlie Hebdo killings in early 2015 have learnt that such fears also live strongly in Western Europe.

450 years ago the Netherlands were also subject to a turbulent period of iconoclasm. In the European context the Protestant *Beeldenstorm* (Iconoclastic Fury) in 1566 was a relatively late phenomenon, but was of unknown aggressiveness and dimension. Led by *BMGN-Low Countries Historical Review*-editor Anne-Laure Van Bruaene and her colleagues from Ghent, Koenraad Jonckheere and Ruben Suykerbuyk, Flemish, Dutch and German historians re-examine the months of destruction that took place in the autumn of 1566. It appears that the *Beeldenstorm* is not a simple story: plundering by furious men and women alternated with what was often systematic ‘stripping’ of churches to make them suitable for Protestant services. The authors of this special theme issue pay attention to the iconoclasts, but also consider the point of view of the victims by taking seriously the emotional reactions of Catholics who saw the destruction of centuries of their heritage. Visual and material sources – from paintings to church furnishings and relics – play an important role in this special issue because they embody the essence of sixteenth century devotional practices and the controversies these provoked. The *Beeldenstorm* is not just the tale of a single conflagration – it shows how cultural codes came under pressure on the eve of the Dutch Revolt. 1566 therefore is a real watershed in the history of the Low Countries. In short, this is an issue that provides much food for thought for historians and non-historians of today who see a world of confusion surrounding them and are looking for answers.

On behalf of the editors,

CATRIEN SANTING

In 2015 schokten de vernietiging van het Romeinse erfgoed door IS en de gewelddadige dood van de Syrische archeoloog Khaled Assad in Palmyra de wereld. Afbeeldingen van goden of mensen blijken heden ten dage nog steeds kwetsbaar voor iconoclasten. De gebeurtenissen in de Afghaanse vallei van Bamiyan, waar Talibanstrijders in 2001 de grote Boeddha's opbliezen die eerdere Mongoolse en Arabische veroveringen hadden overleefd, vormen een ander bekend voorbeeld van angst voor het beeld. De veroordeling van de Mohammed cartoons die zo tragisch resulteerden in de Charlie Hebdo-moorden aan het begin van 2015, leerden ons dat deze angst ook in hedendaags West-Europa sterk leeft.

Ook de Nederlanden kenden 450 jaar geleden een hevige episode van iconoclasme. De protestantse Beeldenstorm in 1566 was in Europese context een relatief laat fenomeen, maar was ongekend agressief en wijd verspreid. Onder leiding van *BMGN-Low Countries Historical Review*-redacteur Anne-Laure Van Bruaene en haar Gentse collega's Koenraad Jonckheere en Ruben Suykerbuyk namen Vlaamse, Nederlandse en Duitse historici de maanden van destructie in de herfst van 1566 opnieuw onder de loep. De *Beeldenstorm* blijkt geen eenduidig verhaal te zijn: plunderingen door woedende mannen en vrouwen wisselden af met het vaak systematisch georganiseerd 'strippen' van kerkgebouwen, waardoor ze geschikt werden voor de protestantse eredienst. De auteurs van dit themanummer hebben oog voor de daders, maar hanteren ook het slachtofferperspectief door de emotionele reacties van katholieken die hun erfgoed van eeuwen verloren zagen gaan ernstig te nemen. Visuele en materiële bronnen – van schilderijen, tot kerkmeubilair en relieken – spelen in dit themanummer een grote rol, omdat zij bij uitstek de devotie van de zestiende eeuw en de controverses daaromtrent belichamen. De *Beeldenstorm* is immers niet alleen het verhaal van die ene hete herfst, maar ook van hoe culturele codes onder druk kwamen te staan in een eeuw van opstanden en oorlogen. 1566 vormt daarom een echte waterscheiding in de geschiedenis van de Nederlanden. Kortom, een nummer met veel stof tot nadenken voor historici en niet-historici van nu die om zich heen een wereld in verwarring waarnemen en op zoek zijn naar antwoorden.

Namens de redactie,

CATRIEN SANTING